

Łódzcy realiści

Grupa Realistów stanowiła w latach 60. i 70. XX wieku środowisko artystyczne, które jedenastokrotnie prezentowało swoje prace na wystawach w warszawskiej Zachęcie. Takie przeglądy najnowszych realizacji artystów, szeroko traktujących pojęcie realizmu, były spotkaniami z pracami malarzy, grafików i rzeźbiarzy z różnych ośrodków artystycznych, m.in. warszawskiego, krakowskiego, wrocławskiego, poznańskiego, katowickiego, toruńskiego czy gdańskiego. Na tle tych reprezentacji wyróżniała się grupa artystów związana z Łodzią.

Głównym założeniem programowym całego środowiska skupionego wokół Grupy Realistów było powołanie do życia i kultywowanie sztuki II połowy XX wieku - sztuki powstałej w Polsce jako wyraz życia ówczesnego społeczeństwa. Jan Becker we wstępie do IX Wystawy Prac Grupy Realistów podkreślał, iż „grupa nie ograniczała się do ciasnych ram problematyki czysto formalnej, potrafiła utrzymać dyskusję nad współczesnym realizmem nacechowaną rozległością horyzontów i różnorodnością realistycznego obrazowania. Znalazły w niej miejsce zarówno poszukiwania nowej formy wypowiedzi, jak i kontynuacja wielkiej tradycji przeszłości, zarówno liryczny stosunek do świata i ludzi, jak i dramatyczne czy epickie spojrzenie na świat, zarówno poszukiwania nowych treści w życiu jednostek i społeczeństwa, jak i kontynuacja tradycji myślenia historycznego” (Jan Becker, IX Wystawa Prac Grupy Realistów, Warszawa 1972, s. 5).

Już w roku 1962 podczas pierwszej prezentacji Wystawy Prac 25 Malarzy Realistów w Zachęcie, a także dwa lata później, po wystawie „Człowiek”, zaczęto pisać o „wybijającej się ponad krajową przeciętność” łódzkiej szkole realistów. Wśród artystów, którzy należeli do tego grona byli: Barbara Szajdzińska-Krawczyk, Jerzy Krawczyk, Krystyna Liberska, Benon Liberski, Helena Strzyż-Garbolińska, Wiesław Garboliński, Leszek Rózga, Jan Łukasik, Józef Skrobiński, Albin Łubniewicz, a także Waclaw Kondek, Tadeusz Roman, Stefan Just czy Stefania Zaremska. Podczas ostatniej, XI wystawy, zatytułowanej „W kręgu realizmu”, która miała miejsce na przełomie 1976 i 1977 roku, do wymienionych twórców dołączyli również: Edward Habdas, Andrzej Adam Sadowski, Andrzej Szumigaj oraz Józef Wasiołek.

W latach 50. i 60., kiedy w łódzkim środowisku artystycznym bardzo wysoki poziom reprezentowała tkanina artystyczna i projektowanie dla przemysłu, łódzka Grupa Realistów stanowiła także ważny głos twórców, wyróżniających się swoimi dokonaniem, przede wszystkim w formie ukazywania klimatu naszego miasta. Artyści przedstawiali łódzki pejzaż w zsyntetyzowanych kompozycjach, przeważnie podkreślanych dodatkowo ciemnym konturem, w zgaszonej kolorystyce. Ukazywali miasto bez upiększeń, miasto wielu fabryk i górujących nad nimi dymiących kominów. Za prekursora tej grupy można uznać Jerzego Nowosielskiego, który w latach 1950-62 mieszkał w Łodzi, i gdzie stworzył cykl łódzkich pejzaży. Jeden z pejzaży artysty, pochodzący z 1959 roku, będzie można zobaczyć na wystawie w Galerii Willa.

Ekspozycja prezentuje prace malarskie i graficzne powstałe od końca lat 50. do początku lat 80., stworzone przez jedyną w tym gronie kobietę - Barbarę Szajdzińską-Krawczyk i ośmiu artystów, których dzieła znajdują się w zbiorach Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi. Wśród różnorodności motywów, które wówczas podejmowali, znajdziemy m.in. tematy dotyczące pamięci o dramatycznych przeżyciach okresu II wojny światowej (Krawczyk, Liberski, Rózga), pesymistyczne w wymowie powojenne pejzaże (Nowosielski, Liberski, Rózga, Skrobiński, Szajdzińska-Krawczyk, Kondek), codzienne sceny z życia lokalnej społeczności, portrety osób z najbliższego otoczenia (Łukasik, Liberski, Krawczyk, Rózga), martwe natury symbolizujące ludzką niemoc i beznadziejność egzystencji (Garboliński, Krawczyk, Liberski, Szajdzińska-Krawczyk), motywy propagujące rozwój

przemysłu, fascynację techniką, urastającą niemalże do rangi religii, jak niesamowite konstrukcje nowoczesnych maszyn, wobec których człowiek mógł czuć się mały i zagubiony (Liberski, Kondek), a także trud pracy i życia na wsi (Skrobiński), czy wreszcie zainteresowanie twórców różnymi aktywnościami człowieka, w szczególności związkami sztuki i sportu. W tym ostatnim przypadku były to w większości prace powstające podczas plenerów olimpijskich organizowanych w Spale, gdzie łódzcy artyści (Liberski, Garboliński, Łukasik) mieli możliwość podpatrywania najlepszych sportowców z ołówkiem i szkicownikiem w rękę.

Kuratorki: Małgorzata Dzięgielewska, Adriana Usarek
Wystawa w ramach 600-lecia Łodzi

Oprowadzanie po wystawie w wykonaniu Małgorzaty Dzięgielewskiej - 29 VII o godz. 12.

Bilety: 1 zł

Zbiórka na parterze Galerii Willa 15 minut przed rozpoczęciem oprowadzania.